

KĀ ŠOGAD IZDEVIES IZAUDZĒT GRAUDAUGUS UN RAPŠUS?

INDULIS JANSONS,

LPKS VAKS valdes priekšsēdētājs:

– Graudus pieņemam piecās vietās: Valmierā, Varakļānos, Gulbenē, Matīšos un Jelgavā. Patlaban, 28. augustā, kooperatīva biedri ir nokūluši aptuveni 75% sējumu. Raža ir laba un ļoti laba. Kulšanas pirmajās trīs nedēļās lieliskie dabas apstākļi ļāva kult ar ļoti maziem papildu izdevumiem žāvēšanai. Daudziem saimniekiem ziemas kvieši neizauga ar cerēto pārtikas kvalitāti, tomēr to kompensēja lielais

kūlums. Graudu cenas patlaban ir aizvadītā gada līmeni. Mēs vispirms ar saviem biedriem norēķināties par bāzes cenu un vēlāk, ja ražu izdodas pārdot izdevīgāk, veicam pārrēķinu.

Kooperatīvā pirkta kopražā šajā gadā būs lielāka nekā agrāk. Iemesls ir gan lielāka ražība, gan arī lielākas apsētās platības. Precīzus skaitļus par ražību vēl nosaukt nevaram, jo kulšana turpinās. Visas ražas nokulšanai piemēroti dabas apstākļi vēl ir vajadzīgi vienu nedēļu.

GUNDARS LIEPA,

Salgales pagasta ZS Liepas saimnieks:

– Pretēji laika ziņai Toma Briča solītajam, dabas apstākļi augustā lauku saimniekiem bija ļoti labi. Lauksaimniecības bizness par 70% ir atkarīgs no dabas apstākļiem. Atcerēsimies, kas jūlijā notika Zemgalē – vienā stundā nolija mēneša lietus norma, labība sagūla zemē, daudzviet krusa izsita no pākstīm visas rapšu sēkliņas. Sekas ir redzamas – graudi ir ar mazāku tilpummasu, tie jāpārdod kā lopbarība, kas nozīmē vismaz 30 eiro/t lielus nesaņemtos naudas līdzekļus. Ir saimnieki, kas palika pilnīgi bez rapša. Situācija ir atšķirīga pa saimniecībām. Tie saimnieki, kuri bija sējumus apdroši-

nājuši, saņēma atlīdzību. Apgrūtinājums ir, ka nevar izpildīt noslēgtos līgumus. Iespējams, pircējs ļaus vienu kultūru aizvietot ar citu – ar to, kas izauga.

Mūsu saimniecībā vidējā rapšu ražība bija 4 t/ha. Aptuveni 30–40% ziemas kviešu gulēja veldrē, tomēr lielākajai daļai ir pārtikas kvalitāte. Vidējā ražība bija 7–8 t/ha. Kūlām graudus pat ar 12–13% mitruma daudzumu.

Arī mēs daļai ražas cenu fiksējām agrāk. Ja biržas cena ir 190 eiro/t, tad saimnieks, kā mūsu gadījumā, saņem 175 eiro/t. Tā ir laba cena, esam apmierināti. Pārdošanā sadarbības galvenokārt ar SIA Elagro Trade, tomēr ir mums arī citi pircēji.

ALDIS LOČMELIS,

Šķilbēnu pagasta
ZS Kotiņi saimnieks:

– Graudu audzētājiem šis ir ļoti labs gads. Mums vēl jākuļ kaņepes, lini, auzas, griķi un lopbarības redisu sēklas. Patlaban sējumi 75% platībā ir nokulti. Ziemas kviešiem ražība ir krietni virs 7 t/ha. Ziemas nebija, pavasaris bija labs, tāpēc arī labs rezultāts.

Saņēmām gan arī apdrošināšanas maksājumus par veldrē sagāzto labību. Kotiņos aptuveni divas trešdaļas sējplatību aizņem vasarāji, esam arī sēklu audzētāji, tas nozīmē, ka sējam retāk, tāpēc rekordlielas ražas nebūs. Gan aizvadītais, gan arī šis gads ļāva saimniekiem piecelties kājās pēc dabas apstākļu izraisītajām neveiksmēm 2017. un 2018. gadā.

Augusta beigās Latvijā bija nokulti aptuveni 75% sējumu. Šajā gadā pavisam iesēti vairāk nekā 730 000 ha graudaugu, tostarp ziemāji 435 000 ha platībā. Rapši iesēti 146 000 ha platībā. Lauku konsultāciju un izglītības centrs ziņo par ļoti labu gaidāmo graudaugu ražas kopievākumu – 3,4 miljoniem tonnu (pērn 3,2 milj. tonnu). Graudaudzētājiem vaicājam, kā izdevies izaudzēt un nokult ražu un ar ko šī sezona graudkopībā atšķiras no iepriekšējām sezonām?

LAIMA KLIDZIŅA,

Jaunsvirlaukas pagasta ZS Klidziņa saimniece:

– Normāls gads graudu audzētājiem. Mēs tehnisku problēmu dēļ nespējam nokult pēdējos laukus. Veldres nebija, lielai daļai ražas cenu fiksējām pērn rudenī un šāgada sākumā. Arī rapšiem eļļas rādītājs bija labs, vien 45 ha platībā krusa izsita sēklas. Vidēji nokūlām 3,9 t/ha.

Patlaban visi graudi vēl nav pārdoti, vidējā ražība ziemas kviešiem bija 7–8 t/ha, vasaras kviešiem arī bija labs kūlums – vidēji 6,9 t/ha. Daudziem saimniekiem bija pārtikas kvalitātei neatbilstoša tilpummasa, mums visi graudi atbilda pārtikas kvalitātei.

Trešo gadu audzējam auzas bez augšanas regulatora izmantošanas. Šajā gadā tas neizdevās, viss kūlums aizies lopbarībai.

Pirmo reizi izmēģinājām audzēt cietes kviešus. Iesējām tos 17 ha platībā, izdevās izaudzēt ļoti labas kvalitātes graudus, raža – vidēji 5,5 t/ha. Nākamajā gadā cietes graudus noteikti sēsīm vairāk.

Esam nedaudz neapmierināti, ka rapšus varējām iesēt par 100 ha mazākā platībā nekā pērn. Tas nozīmē nepietiekami stingru pamatu nākamā gada ražai.

Ziemāju sēju sāksim ar rudziem. Patlaban ir diezgan daudz nepārdotas šīs kultūras, jo pircēju piedāvātā cena – 110 eiro/t – nesedz pat audzēšanas pašizmaksu. Šajā sezonā izaudzējam un nokūlām labas pārtikas kvalitātes rudzus, vidējā ražība bija 4,5–5,5 t/ha. Rekordražas mūsu saimniecībai noteikti nebūs.